

ПОДАЦИ О ВИСОКОШКОЛСКИМ И СПЕЦИЈАЛНИМ БИБЛИОТЕКАМА У СРБИЈИ У 2004. Г.: ФОНДОВИ И КАДРОВИ

БАЗА ПОДАТАКА МБС ВИСОКОШКОЛСКЕ и СПЕЦИЈАЛНЕ БИБЛИОТЕКЕ У СРБИЈИ У 2004. г.	Књиге		Серијске публикације		Библиотекари		Књижничари		Укупно стручних радника
	Укупно	Набавка у 2004	Укупно	Набавка У 2004	Стручни испит	Без испита	Стручн и испит	Без испита	
Универзитет у Београду (70 високошколских* и 8 специјалних** библиотека)	2678705	30008	87202	1470	130	42	63	33	268
Универзитет у Нишу (19 високошколских* библиотека)	369788	6891	8512	554	25	13	15	12	65
Универзитет у Крагујевцу (12 високошколских* библиотека)	147944	2650	2981	68	9	5	5	5	24
Универзитет Мегатренд (факулт. библиотека* у Зајечару)	914	146	17	2			1		1
УКУПНО 110	3197351	39695	98712	2094	164	60	84	50	358

Универзитет у Новом Саду (42 високошколске библиотеке* и 5 специјалних** библиотека)	Књиге		Серијске публикације		Библиотекари		Књижничари		Укупно стручних радника
	Укупно	Набавка у 2004	Укупно	Набавка у 2004	Стручни испит	Без испита	Стручн и испит	Без испита	
УКУПНО 47	817564	14312	17490	1345	52	12	26	4	94

Напомене:

1. * универзитетске, факултетске и библиотеке виших школа; **научних института;
2. Подаци за библиотеке у централној Србији које су доставиле анкету у септембру 2005. г.:
3. Подаци за библиотеке у Војводини добијене на крају 2005. г.

ПОДАЦИ О ВИСОКОШКОЛСКИМ И СПЕЦИЈАЛНИМ БИБЛИОТЕКАМА У СРБИЈИ У 2004. Г.: КОРИСНИЦИ

БАЗА ПОДАТАКА МБС ВИСОКОШКОЛСКЕ И СПЕЦИЈАЛНЕ БИБЛИОТЕКЕ У СРБИЈИ У 2004. г.	Простор m ²	Број места у читаоници	Корисници			Број коришћених публикација	
			Наставници	Студенти	Остали	Књиге	Серијске публикације
Универзитет у Београду (70 високошколских* библиотека и 8 специјалних**)	25917	3631	5007	81789	16421	619057	137369
Универзитет у Нишу (19 високошколских* библиотека)	5091	955	2228	30852	2561	199811	22975
Универзитет у Крагујевцу (12 високошколских* библиотека)	2063	554	557	11848	2296	40564	17928
Универзитет Мегатренд (факулт. библиотека* у Зајечару)	32	7	11	205	24	519	78
УКУПНО	33103	5147	7803	124694	21302	859951	178350

Универзитет у Новом Саду (42 високошколске библиотеке* и 5 специјалних** библиотека)	Простор m ²	Број места у читаоници	Корисници			Број коришћених публикација	
			Наставници	Студенти	Остали	Књиге	Серијске публикације
УКУПНО 47	9227	1645	3245	47023	3688	171217	29718

Напомене:

1. * универзитетске, факултетске и библиотеке виших школа; **научних института;
2. Библиотеке у централној Србији које су доставиле анкету у септембру 2005. г.:
3. Подаци за библиотеке у Војводини добијене на крају 2005. г.

БАЗА ПОДАТАКА МБС

ПОДАЦИ О ВИСОКОШКОЛСКИМ И СПЕЦИЈАЛНИМ БИБЛИОТЕКАМА У СРБИЈИ У 2004. Г

Према резултатима анкете са прикупљеним подацима за МБС базу података о пословању високошколских и специјалних библиотека на универзитетима у Београду, Новом Саду, Нишу и Крагујевцу, ситуација у научним библиотекама Србије 2004. се може укратко сажети на следећи начин:

1. Анализирано је 157 библиотека, у којима је запослено 288 библиотекара и 164 књижничара. Од тога 72 библиотекара и 54 књижничара немају положени стручни испит. Пошто знамо да је подмлађивање кадра и повећање броја запослених веома ретко, јасно је да већина запослених без положеног стручног испита нису приправници, него људи за које се, и поред важећег закона о библиотечној делатности, полагање стручног испита није постављало као услов за радно место. Број библиотека је сувише велики, а просечан број запослених по библиотеци сувише мали – у просеку око три запослена. Трансформација универзитета морала би да доведе и до трансформације библиотека, тако да се створе веће стручне библиотеке, блиско повезане са централном универзитетском библиотеком и много боље опремљене у сваком погледу.
2. Ове библиотеке располажу са преко 42.000 квадратних метара простора и око 6.800 читалачких места у читаоницама. Укупан број потенцијалних корисника – студената, профеоара и осталих је око 200.000, што значи да на око тридесет потенцијалних корисника имамо једно место у читаоници. То је сувише мало, у свету је уобичајено да постоји једно читаоничко место на десет потенцијаних корисника. Вероватно би ситуацију било могуће побољшати тако да се факултетске библиотеке растерете застарелог дела фонда и ослободе више простора за читаоце.
3. Научне библиотеке располажу са значајним фондом публикација, приближно 4 милиона књига и 115.000 серијских публикација. Међутим, годишња набавка, односно обнова фонда је сувише мала, свега око 54.000 књига и око 3.400 наслова часописа, што представља обнову фонда од око 1,3% годишње. С обзиром на брзину застаревања научне литературе, то је јако лоше. Но, у анкетама нема података о приступу електронским изворима информација, иако су они доступни преко Конзорцијума за обједињену набавку КоБСОН свим библиотекама које су повезане на академску мрежу. Из овога се види да су наше библиотеке, а и наше статистике, из времена када је само штампана публикација сматрана приновљеном публикацијом у библиотеци. Данас се делом фонда библиотека сматрају све публикације у било ком формату које су у библиотеци доступне. Данас све библиотеке на академској мрежи имају приступ до преко 16.000 наслова научних часописа и неколико хиљада књига у електронској форми, и тај број непрестано расте. Када се ти подаци узму у обзир, онда је ситуација са обновом фонда, посебно серијских публикација, далеко повољнија.
4. Подаци о коришћењу постојећег фонда показују да се само око $\frac{1}{4}$ фонда књига користи у току године, што указује на чињеницу да је велики део фонда застарео. Подаци о коришћењу часописа у папирној форми показују да је сваки часопис у просеку коришћен два пута у току године. Ако упоредимо податак да је у истој години око 600.000 чланака преузето из електронских часописа, видимо да је коришћење електронских часописа три пута веће од коришћења штампаних, што значи да смо ипак увелико закорачили у информационо доба.

Др Стела Филипи-Матутиновић